

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉНО ЈЕДАН ПУТ
ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:

на годину 6 дин.
на пола године 3 дин.
за стран. земље на годину 9 дин.

Недеља 18. Новембра 1890.

Цена је огласима 6 дин. пара од врсте
Претплату ваља слати упутницом на општни-
ски суд а све кореспонденције на уредника
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ
Неплаћена писма не примају се.

ОБЗНАНА

— О прилепливању таксених марака на објаве —

Расписом господина министра финансије од 3. тек. мес. ПрБр. 11.704 објашњено је да се на сваку објаву за издавање под кирњу, било написану било штампану, мора од сад прилепити марка од 5 пара динарских.

То се овим, а према наредби Управе вароши, даје грађанству на знање

Од Суда општине вароши Београда — 15. новембра 1890. АБр. 2255.

ОБЈАВА

(ПОРЕСКОГ ОДБОРА ЗА ВАРОШ БЕОГРАД)

Порески одбор позвао је својом објавом од 16. октомбра 1890 год. све грађане да поднесу пореске пријаве за 1891. годину, до 1. новембра тек. год. па ипак велики број грађана још се није томе одазвао.

За то одбор на основу члана 86. закона о непосредноме порезу понова позива грађане, да сваки, који до сада није своју пореску пријаву поднео, исту најдаље до 20. овог месеца поднесе.

Ко до тога дана не поднесе, на њему ће се применити чл. 86. став II. закона о непосредном порезу, па ће се и порез распоредити по нахођењу самога одбора, онде, где се не могу применити чл. 68. поменутог закона.

Из седнице пореског одбора за вар. Београд 12. Новембра 1890. год. број 7.

Председник
пореског одбора
М. М. Банковић

ВОЈНИ ПОЗИВ

(за обвезнике редовне војске)

Према налогу команданта VII пук. округа, потребно је да се сви ниже именовани обвезници редовне војске обратe одмах суду општинскоме ради извесних објасњења,

и то од данас па за 10 дана најдаље. Ко се овоме позиву не буде одазвао, казниће се.

Позивају се из:

а.) Баталјонског штаба

Стојан О. Влатковић, кројач, Петар Дипић, кројач, Владимир К. Грбић, слуга кафански, Ђорђе Растовић, калфа бакалски, Ђорђе Илијћ калфа, Светозар Радовановић, Петар Сотировић кафеџија, Мијаило Јовановић, Јовица Николић, Стеван Петровић, Илија Јевремовић, Милош Петровић, Стеван С. Димић зидар, Иван Грбић, Милош Танасијевић.

I. Чета.

Илија Ж. Ђурић бив. практ., Јован Дрекалић калфа бакалски, Лазар Матејић дуванџиски калфа, Јован Видојевић молер Светозар Миловановић, Љубомир Ристић тесач, Сава Бошковић надничар, Живота Вељковић, Васчије Поповић, Антоније Лукавчевић молер, Коста Глигоријевић млекаџија, Светозар Чолић Светислав Давидовић столар, Франц Ивановић бравар, Добросав Николић практикант, Пера Антић практикант, Сретен Томић келнер, Коста Милошевић, Матија Савић-Пауновић надничар, Танасије Миловановић бравар, Никола Симић, Коста Таназовић молер, Јован Стојановић калфа абаџиски, Драгољуб Костић дуванџија, Зарија Томић надничар, Мирко Ковачевић бакалин, Димитрије Богдановић молер, Јован Ђорђевић бозаџија, Јанко Угринић надничар, Васа Чакић покућар, Тихомиљ Николић, Љубомир Петровић пом. ликерџиски, Мијаило Ц. Симић служитељ Мијаило Лазић.

II. Чета.

Никола Миловановић калфа бакалски, Јанићије Стојковић Љубомир Бојичић обућар, Лука Јовановић надничар, Петар Нешковић, Младен Гајић келнер, Наум Трајковић келнер, Виса Сакошанин келнер, Мијаило Д. Ђорђевић бравар, Обрен Дучић келнер, Борисав Гавриловић ткач, Глиша Ђукић практикант, Антоније Тасић келнер, Светозар П. Савић писар, Јован Наумовић напничар, Радован Дупуровић надничар, Милош Вучковић момак столарски, Стеван Трпковић столар, Драгомир Ботурић обућар, Милован Миловановић, Јанићије Јанковић, Јеврем Миленковић столарски калфа, Тодор Станковић бравар, Апостол Илијћ млекаџија, Љубомир Малетић калфа обућарски, Мијаило Младеновић кројачки калфа, Милош Богичевић лебарски калфа, Јоца Цинцаревић кочијаш, Ристо Трпковић млекаџија, Коста Нешић пом. трговач., Јеврем Ђорђевић бравар, Петар Ивановић кафеџија, Мијаило Лазаревић, Јован Павловић бравар, Душан Живковић калфа столарски, Ђока Милановић кројач, Драгутин Таушановић бравар, Сима Вучковић бравар, Милован Ђорђевић, Светислав Станковић бравар, Божидар Максимовић.

III. Чета.

Благоје М. Николић медецинар, Никола Ђорђевић бакалин Јован Михајловић писар, Стеван Белчевић, Димитрије Михаиловић келнер, Богољуб Аћимовић практикант, Михаило Милошевић слуга, Димитрије Савић слуга, Фердинанд Ковач молер, Петар Бресијанац кројач, Стеван Недељковић пекар, Лука Јовановић калфа столарски, Тоша Д. Фрић бравар, Владимир Илић бравар, Милутин Миловановић бив. чиновник, Светозар Узуновић обућарски момак, Павле Стојановић фурунџија, Велимир Ђорђевић.

Петар Ивановић кафеџија, Љубомир Кузмановић столар. калфа, Тоша К. Јанковић практикант, Наумче Благојевић лебар, Христифор Поповић келнер, Стеван Милорадовић дрванџија, Јован Ђорђевић, Благоје Поповић трговац, Алекса Селаковић калфа дуванџиски, Кузман Марковић надничар, Јован Ж. Ђурић бив. баидне, Мијајло Поповић лебар, Димитрије Симић надничар, Бранислав Милинковић, Душан Николић обућар, Димитрије Живановић, Милан Павић слуга механџиски, Никола Шпилер, Миладин Даничић келнер, Димитрије Вељковић калфа браварски, Тома Николић, Ђорђе Николић надничар, Никола Ђ. Јовановић келнер, Димитрије Живковић дуван. калфа, Радисав Новаковић келнер Никола Јовановић покућар, Радисав Петровић.

IV. Чета.

Никола Катић сапуџиски калфа, Петар Ивановић бравар, Ђорђе Илић момак, Васа Стојковић млекаџија, Сима Гвозденовић келнер, Ђорђе Цветковић келнер, Милан Кузмановић кројачки калфа, Крета Филиповић келнер, Ђорђе Николић медецинар, Димитрије Пешић момак, Радивоје Петровић калфа обућарски, Јован Петровић шлосер, Алекса Јовановић надничар, Милан Арнутовић надничар, Душан Триковић раденик, Драгољуб Савић надничар, Богдан Јовановић слуга, Дамњан Стефановић бакалин, Ђорђе Вуковић у Русији типограф, Владимир Хибловић тишлерски калфа, Никола Савић обућарски калфа, Ђорђе Николић обућарски калфа, Добровоје Николић калфа бравар., Јован Ђорђевић механџиски слуга, Живко Ванковић, Светозар Ј. Марковић кафеџија, Адам Тасић обућар, Тимотије Радивојевић келнер, Љубомир Милетић обућар. калф., Милош Тријић трговац, Сима Јовановић столар. калфа, Светозар Илић калфа обућарски, Димитрије Ђорђевић млекаџија, Јевта Г. Митровић кафеџија, Живан Младеновић кочијаш, Стеван Крстић слуга, Драгољуб Ђорђевић дијурниста, Милован Паџић трговац, Илија Јаковљевић столар. Сима Недељковић практикант, Стеван Каначки трговац, Васа Стојановић млекаџ., Алекса Стојколе калфа, Коста Баљаћ кравар. слуга, Марко Даничић бакал. калфа; Живко Живановић шпекулант, Младен Јовановић калфа обућарски, Коста Димитријевић дуванџија, Трајко С. Младеновић кројачки калфа, Димитрије Митровић, Мијајло Атанацковић, Јосиф Данић, Андреја Ђ. Панић Јован Степановић, Владимир Мирковић, Арсуман Петровић, Живан Петровић, Милош Павловић, Франц Игњатовић, Ђорђе Јовановић, Коста Ненадовић, Драгутин Протић, Миливоје Миленковић. Реза Ковзан, Милош Тодоровић.

Допунска чета

Андреја Ђорђевић практикант, Антоније Ристић слуга, Ђорђе Димитријевић слуга, Лазар Стефановић послужитељ, Никола Алексић трг., Владимир Вељковић, Сима Секулић, Светислав Симић трговац, Спира Симић келнер, Коста Глигоријевић млекаџ. Марко Јакшић практикант, Михајло Вуковић кројач, Светозар Чолић, Иван Стошић, Павле Јовановић столар, Јаков Гојковић

слуга, Лазар Савић бакалин, Павле Бошковић слуга, Матија Николић келнер, Никола Николић надничар, Павле Миленковић слуга, Живко К. Цинцаревић калфа бакалски, Јованча Милојковић кафеџија, Трифун Ђимовић келнер, Јован Бихар ликерџ. момек, Симеун Лазаревић бакал. калфа, Илија Станковић, Бошко Петровић практикант, Лазар Павловић, Никола Марковић, Димитрије Спасић, Анђелко Милошевић, Димитрије Стануловић, Никола Андрејевић, Мијаило Н. Петровић бравар. калфа, Радоми Цветковић бакалин, Ђорђе Мирковић.

ПРАВИЛА

ЗА СЛОБОДНО КЛАЊЕ СТОКЕ И ПРОДАЈУ МЕСА
У ВАРОШИ БЕОГРАДУ

И БЕОГРАДСКОМ АТАРУ

ПРВИ ДЕО

Чл. I.

Општина вароши Београда, на основу уредбе од 8. Априла 1889 год. ВН. 997 (збор. I стр. 219), решења од 22. Фебруара 1869. год. (Зб. XXII стр. 14) Закона од 6 априла 1890 о наплаћивању таксе за клање свиња и клање стоке по саламама, и члана 37. закона о општинама, прописује ова правила за клање стоке и продају меса.

Чл. II.

Сваки месар, механџија, кафеџија, гостионичар, анџија, печењар и у опште сваки грађанин, који коље стоку, ради препродаје меса, било сировог или прерађеног, у шункама, кебасицама, сувом месоу, или зготовљеном у једу и т. д. плаћаће општини на име аренде ове таксе:

а) за једнога вола, бивола или биволицу	27	дин.
б) за једну краву	18	"
в) за теле, јунца, јуницу до 30 кила од к.	0-20*	"
г) за једног, овна, јарца, овцу или козу	2-00	"
а) за једно јагње, од кад почињу до великог петка	1-50	"
а од великог петка док траје	1-00	"
б) за једно прасе од 1 кил.	1-00	"
а од 10 до 20 кил.	2-00	"
од 20 кил. на више од киле по	0-10	"
з) за једног јелена, кошуту, срну, сридаћа и дивље свинче, које се по дућанима — деликатесима — продаје од к. по	0-50	"

Теџи се мере са кожом а без главе.

Чл. III.

Приватна лица могу клати без таксе код своје куће, а за своју потребу само свиње, јунак, телад и ситну стоку, као: овце, овнове, јагњад, прасад. За клање јунади и телад морају се пријавити општинском суду и добити дозволу.

Кафеџије, које кољу ситну стоку ради своје потребе, не плаћају ову таксу, јер се сматрају као приватна лица.

*) Примедба. Ове таксе под а), б) и г) привремене су докле се не реши хоће ли се заводити наплаћивање таксе по тежини (мерењем), или и у будуће од граа.

ПОДЖИСТАК

МАНСАРДА

приповетка Жила Кларџија

(Наставак — 3)

Изазио је само онда, кад је требало да се прихвати, а одлазио би у чађаве механе, где су се рапили радници.

Тада се више није сматрао несрећним, пошто је био занесен у раду, који га је трошио. Извесна занимања имају исто својство, као и опијум, те чине да човек умно скамењава; за то и Бернар није више мислио нити живео.

Срећни Бернар! Да се разбуди из тог јаког сна, требало је какав звук, какво „ништа“. — Шта, једно ништа! Та за изгнаника само стих из песмице његова завичаја, на ето му целе домовине! Један крајпчак плавога чеба кроз тешке решетке, за сужњега је слобода.

Оно што је Бернар чуо једнога вечера, то беше више него домовина, више него слобода то беше живот.

Бернар чу како звечи злато о злато, и скочи. Копрена, која му од неколико дана покриваше вид и спречаваше га да види свој јад, подера се, и Бернар уочи страшну истину. Јед-

ним једним погледом убухвати оп све своје ништавне снове богатства и славе, и као опијен спусти се на постељу.

То беше први пут, кад је чуо мамни звук злата. После тога слушао га је сваке ноћи, али му се чинише да је то само уображење. Та у јадним мансардама не станују заповници, Па ипак он се није варао. То беше злато, што га неко пребраја с оне стране танког зида.

Па ко је становао ту? Какав окорели матори пиџија, плашљив и гадан, који је очекивао ноћ, да на светлости своје димљиве светиљке посматра своје благо. Бернар погађаше. Он је живео од тога дана у непрекидној грозњаци. Отуђи се од рада, разум му се замути, Предан некаквом чудноватом узбуђењу, Бернар је осећао како га обузимају многе чудне мисли.

Сваке ноћи звук би почео скоро истога часа, а свршавао би се тек идућег дана, у зору.

Бернар није спавао; он је прислушкивао.

Слушајући тај металични дражећи звук, осећао је како му непојмљиво дрхтавица пролази кроз тело.

И онда узбуђен и разјарен корачаше по соби.

Песнице му се грчише.

Изговарао је мноштво непрекиданих речи без икакве везе, проклињући и грдећи

Звук се наставаљао подлагано, редовно и методично. Без сумње, златници се слажу на избројене гомиле.

— Матора луда! говораше Бернар.

Бацао би се на постељу без свлачења. Али увек исто звецкање. Запушаваше уши само да не чуја. Али, брзо би опет

Сем таксе у повцу на име аренде, кљачи рогате стоке даваће општини, у корист општинске касе, сав цубок.

За цубок се сматрају ови делови :

Код говеди: прна и беда цигерица, ноге, слезина, глава без мозга и чиста језика :

Код оваца и коза: глава, цигерица и ноге :

Код јагањаца и јарића до Петрова дава нема цубока, а одатле до краја године сматраће се за цубок глава и цигерица.

Чл. V.

Ниједан кљач не може заклати ни један комад ни од које врсте стоке, док у општинском суду, код општинског контролора, не извади упутницу и исплати прописну таксу. Упутница ће вредити само за онај дан, за који гласи, а ако тога дана не закоље, пропада му плаћена аренда.

Чл. VI.

Општински чиновник (званичник) за наплаћивање аренде, и за давање упутница за клање стоке, радиће у својој канцеларији од 1. Маја до 1. Септембра од 5 до 7 и од 10 до 12 сах. пре подне, а после подне од 3 до 6; а од 1. Септембра до 1. Маја од 6 до 12 пре подне; а после подне од 2 до 5 сахати.

Чл. VII.

Пошто кљач извади упутницу и плати прописну таксу, отићиће заједно са стоком на коју упутница гласи, на општинску кланицу, позвати општинског контролора, који врши дужност на кланици предати му упутницу и показати му стоку, коју хоће да коље, ово за то да би се контролор уверио, да ли је то стока заиста она, на коју гласи упутница, или није. Ако нађе да јесте, одобриће клање, по прегледу лекаревог, ако пак нађе да није пеће одобрити. Овај контролор мериће и месо од оне стоке на коју је упутница издата по тежини, као што су: телад, прасад назимад и тако даље.

Чл. VIII.

Краве стеоне и телад маља од месец дана не смеју се клати.

Чл. IX.

Пошто одређени лекар огласи да је месо здраво, и пошто стави свој жиг, општински контролор на кланици маркираће месо.

Месо од ситне стоке и говеће у парчадима маркираће се општинским штемплом и оловом plombирати тако, да дође на сваки черек по два и више а на груди једно олово.

Чл. X.

Облик штемпла и знаке на олову прописаће председник општине, и наређиваће њихову промену кад устреба.

ДРУГИ ДЕО

Мере за клање дебеле и здраве стоке. Време кад ће се клати и како ће се поступати са стоком.

Чл. XI.

Да би се клала добра стока и месо било дебело и здраво, општина има сталнога марвеног лекара на својој кланици.

Његове су дужности:

1. Да прегледа стоку, која се доводи за клање;
2. Да одобрава да се коље само здрава и дебела стока;
3. Да мршаву стоку као нездраву, и у опште сву нездраву стоку одбива и не дозвољава да се коље.
4. Да се налази на кланици за све време, када се стока дотерује на кланицу и кад се коље.
5. Да прегледа поново заклану стоку и да уништава поједине делове који су нездрави и који се несмеју употребити за храну. Лекар има право и дужност да уништи и читаво марвинче, у оном случају, кад се болест

устао испруженим вратом као да хоће да дочепа у лету звука — дукате, које бројаше грамзива рука цицијева.

Чињаше му се као да гледа седог, сувоњавог, мршавог старца са глатким, ђелавим теменом, светлим очима, погнутог над благом, као зверка дивља кад се устремљује над својим пљеном. Мршави прсти тога човека дрктаху при додиру са златом. Његов поглед звераше десно и лево, носрве му се ширише од радости, а суви би му језик лизао лагано танке и бледе усне.

— Луда, трострука луда! понављао је Бернар.

И онда би се опет срушио на своју постељу, као оно заљубљени у заносу, и са обе руке стискиваше главу да не ода крик очајне жудње своје.

Већ је хтео да нагло устане и да викне цицији: „Ја сам ту! . . . Ја те слушам! . . . Чувај се мене! . . .“

Али, за њега беше велико уживање слушати оно лепо звецкање, умом гледати ону златну гомилу, и, бар у мислима, загнури у њу своје грозничаве руке.

Бугао је, срце му лупаше, крв му појури у лице. Ужасне мисли обузеше му дух, а он их је непрестано одбијао. Али звук злата непрестајаше, као одјек накленог звона а рој кобних умилљаја непрестано је, све више и више, обузимао његов разум.

И тада би Бернар у себи говорио:

— Па је ли то право? Он је без сумње стар и умреће. Цицијашлук, старост и смрт, те две речи нераздвојне су. А ја? Ја ћу да живим; ја, који сам сирома; ја, чија је будућност од сада

марвинчета мога видети тек после клања. Ако се на потпуно клачеву штету уништава читаво марвинче, вратиће се кљачу положена такса за клање.

6. Лекар је дужан имати жиг, који ће ударити на стоку одобрену за клање, и други жиг за здраво месо.

7. Контролише начињена кола за пренос меса. На колима се несме преносити ништа друго сем меса. Док се кола не прегледају, не сме се месо утоваривати.

Чл. XII.

Ситна стока клаће се одмах, чим је лекар или комисија огласи за добру и здраву; а крупна: волови, краве, биволи, биволице и т. д., кад се прегледа, не сме се пуштати у варош, но ће остати под надзором општинским у одређеним шумама, и клаће се после 24 часа, од кад је комисија или лекар прегледа и огласи за добру и здраву.

Ова стока, за тих 24 часа не сме добити ни хране ни воде.

Чл. XIII.

На случај, да кљач посумња у савесност и рад лекара, суд ће на његову молбу одмах одредити комисију од једног судије општинског суда, једног општинског лекара, доктора медицине и другог, марвеног лекара. Комисија решава спор коначно.

Чл. XIV.

Крупна стока клаће се од 1. Маја до 1. Септембра од 4—8 часова по подне, а од 1. Септембра до 1. Маја од 10 пре до 5 часова по подне.

Ситна стока, као и свиње, клаће се на општинским кланицама од 2 до 6 часова изјутра и то од 1. Априла до 1. Септембра а од 1. Септембра до 1. Априла од 10 пре подне до 5 часова по подне.

Чл. XV.

На сваком стражњем делу од ситне стоке кљачи ће оставити парче с вуном те да се види, да ли је месо јагњеће или јареће, овчије или козије.

ТРЕЋИ ДЕО

Каштиге за преступнике ових правила

Чл. XVI.

Да се казни први пут четворогубом таксом, други пут десетогубом таксом, и трећи пут да се забрани радња за годину дана и да пропадне кауција по члану XVIII, ових правила дата, — сваки кљач, који закоље ма коју врсту стоке без благовремене пријаве и без надлежне добивене упутнице

Исто тако да се казни и онај кљач, који закоље какво бравче ван општинске кланице ма и ако би имао упутницу.

Најпосле да се казни исто тако и онај кљач, код кога се нађе месо без прописаног жига и штемпла, или код кога се нађе цубок.

Чл. XVII.

Да се казне први пут четворогубом таксом а за сваки поновљени случај десетогубом таксом — механиције, кафеције, гостионицари, алчије печевари и сви они грађани, који кољу стоку ради спекулације.

Исто тако да се казни и сваки приватни, ако се докаже, да куљену стоку није употребио за своју потребу но је с њом спекулисао ма у ком облику, на макар и делио.

ЧЕТВРТИ ДЕО

О дужностима месара и продаваца

Чл. XVIII.

Сви месари и продавци имају ове дужности.

а) Преотварања радње дужни су поднети општинском суду уверење, да су способни упражњавати радњу месарску. Пре отварања радње за сваку, продавници или дућан, дужни су положити суду кауцију у повцу или у српским вредећим напирима или у сигурном јемству за годину дана и то

очајна. Са златом, које он има, ја бих био слободан, богат и срећан! Ох, лепо и угодни живот! Било би ми лако де поставем лун доброте и врлина. А он? Шта ће да ради са својим благом? Луда! Он, чији су дани избројани, он броји своје новце, као да ће му његово благо помоћи, да купи час живота више! Ах! Оставити богатство после себе, ркати на читавој гомили злата, док други пузе углибљени у сиромаштво; док се ја мучим, трим и живим у спротиви! — То богатство он је украо, он га има од оних који имају право да захтевају своје парче леба и своју пару! С каквим га правом он присваја себи? Ко му га је дао? Како га је зарадио? Та стотина породица била би срећна с тим златом, које је он можда просто украо! . . .

Несрећника је безумље обузело. Болови његови били су толики да је већ учестано викао од муке. Па би као бесомучан остављао своју мансарду, јурнуо низ степенице, бегао на улицу и дуго тумарао бесвесно. Свежи ваздух стишавао је његову грозничавост.

Понекад је у тим ноћним походима нандазио у оустеле кејове, те само његови кораци одјекиваху на каменним тротоарима. Сена је отицала мирно и нечујно и у даљини одбијаше светлост многобројних светилника уличних.

(наставиће се)

за продају говеђег меса	300	дин.
» » телеђег »	100	»
» » овчијег и јагњећег меса	100	»
» » свињског меса	100	»

Ова кауција служиће општини као обавеза ради испуњења ових правила и наплате казне.

а) На случај каштите, дужан је сваки клач одмах допунити кауцију у колико је суд изузео за наплату.

б) Сваки клач мора на својој продавници ставити фирму „месарница“, са именом и презименом чија је радња.

в) Сваки клач мора имати стално место, дућан у коме продаје месо; а о промени дућана мора известити суд. По улицама не сме продавати било сирово, суво или прерађено месо. Тако исто забрањено је пред продавницама месо сећи, мерити и продвати.

Викање и лармање строго је забрањено. Месо се с поља дућана не сме вешати.

г) Сваки клач мора ова правила наштампа на метнути у рам под стакло и изложити их на угадно место, тако да их може сва и читати.

д) У продавницама мора бити највећа чистоћа. Како таван, дуварови тезге, пањиви, патос тако и сва мерила и алати те радње морају бити потпуно чисти. Нарочито мошди и она лица, која се ту послем баве, морају бити обучени у чисто одело и имати припасане беде кецеље.

е) За доношење меса са кланице у продавницу сваки клач мора имати нарочито за то начињена кода, на којима ће бити израђен сандук од растовог дрвета у најмањој дужини од 2 метра, рендисан и гладак. На сандуку удешен канак да буде обложен са мушемом, тако, да се месо не може видети ни најмање. С поља мора бити црвеном бојом обојадисан. Сандук се мора одржавати у највећој чистоћи.

При утоваривању меса, сандук мора бити чист и у њему прострта асура или чаршав. На сандуку морају бити и с једне и с друге стране написана почетна слова имена и презимена фирме. Донешено месо у дућан мора се одмах очистити, од прљавштине ако их буде било.

ж) Сваки је месар дужан да напише цену меса на једној табlici и обеси на видно место пред дућан, како може видети свако цену, а тако исто кад се цена мења, износиће се увек на углед.

з) Месо мора бити добро, свеже и дебело, а тако исто мера мора бити тачна.

и) Сваки месар мора имати у својој продавници контролне мере са потребним тековима. Оне морају бити тако намештене, да су свакоме приступне, да куљено месо премери и о тачној се мери увери.

ј) Сваки је месар дужан дати меса купцу онолико, колико овај затражи да купи и парче, које заште.

к) Сваки клач мора на кланици месо у свему чисто израдити, оцедити га и убрисати од крви, очистити га од прљотина. На месу не сме остати никакав остатак од делова, који су за људску храну неупотребљиви, као: остаци од увета, грљана, једњака, главне крне жиле, унутрашњих грудних кожаца, момица, тајних органа и т. д.

л) Своственик радње дужан је биволско, козије или јареће месо одвојено метнути за продавање и на исто приденити артију и на њој написати, да је биволско, козије или јареће месо, како би се разликовало од говеђег, овчијег и јагњећег.

Суд општински прописује доцније као допуну ових дужности месара — продаваца, услове за рад у опште о одржању чистоте како у продавницама тако исто и за сва она места, где се стока коље и месо прерађује.

ПЕТИ ДЕО

општински надзорници (контролори). Мере противу кријумчара

Чл. XIX.

Да би се тачно вршила ова правила, општина има своје надзорнике, који воде непосредан надзор над кланицом, над клањем стоке свих врста и поретком у овом погледу у целој вароши. Највиша је надзорна (контролна) власт општински суд, који одговара за свако небржљиво надзиравање и за сваку штету, коју би општинска каса претрпела због неправилног надзора.

Право надзора имају и поједини грађани. Они могу — ако хоће — доставити суду неправилности, како код клача тако и код надзорника (контролора) општинских, ма било у којем погледу. Доставу ће суд одмах извидети и решити.

Чл. XX.

Свака повреда месарских или продавачких дужности сматраће се као дело засебно и тако, колико је дужности повређено, толико је дела извршено и за свако дело општински суд осудиће сопственика радње, по 20 динара у корист општинске касе, на макар та дела и не извршио сам лично сопственик радње већ његови млађи или ма ко други у његовој радњи.

Решење, којим осуђује општински суд сопственика радње на накнаду, одмах је извршено према самом закону.

Питање о овој накнади суд ће свагда решавати за свако дело посебице.

Овај се члан не односи на кријумчаре, него за то постоји особно наређење.

Чл. XXI.

Кад грађанин или надзорник (контролор) достави кријумчарск и кријумчар се осуди на накнаду, половина те осуђене накнаде принашће томе грађанину или контролору. То ће се исплаћивати одмах, чим је суд од кријумчара наплати. Од месара исплаћиваће се из кауције.

ШЕСТИ ДЕО

дужности надзорника (контролора) општинских јесу:

Чл. XXII.

а) Да контролишу месаре, кафеџије, мехавџије, гостионичаре, ашчије, печењаре и сва она лица која се клањем стоке, продавањем и прерађивањем меса занимају — да ли се тачно придржавају прописа ових правила и да

у опште воде строг надзор над свима, те да не би ко од горе наведених а недозвољеним начином општинске приходе штетио.

б) Свака достава њихова мора бити истинита, непристрасна и поткрепљена по могућству доказима.

в) Да би се контролори могли уверити да ли се сваки тачно прописа ових правила придржава, сви у опште продавци меса, било сировог, прерађеног или у једу зготовљеног, дужни су да општинског контролора пристојно примају и дозволити му да прегледа како продавницу, радионицу, тако и кујну, те да се о неправилности увери.

Ако би се ко показао упоран или би спречио преглед том општинском контролору, исти ће се онда казнити по одредбама крив. закона.

г) Контролор може, кад посумња у исправност да није где што прикривено, прегледати поред продавнице, радионице или кујне и сва побочна одељења која припадају истима, као собу, подрум, штаду шулу и т. д. но такав општи преглед не могу вршити без присуства два одборника или два грађанина.

д) Исто тако и општински контролори, дужни су према свима понашати се уљудно и вршити своју службу без икакве вике и ларме.

СЕДМИ ДЕО

О клачима за војску, официре и (друге) остале државне заводе

Чл. XXIII.

И клачи за војску и остале државне заводе, дужни су клати стоку на општинској кланици.

Да би се знало колико и какве је стоке заклано за државне заводе, дужан је општински контролор над кланицом завести у нарочиту књигу, коју ће сваког дана потписати и он и клач, и о томе сваког дана суду извештај подносити.

Чл. XXIV.

Клаци за државне заводе подлеже још и овим дужностима:

а) Дужни су да покољу стоку и однесу месо пре него што се почне клати стока за варош.

б) Месо за официрске месарнице по требовању измериће се и наплатити од лиферанта по 10 пара динарских на сваку килу; то ће се месо маркирати, особеним знацима и фарбом, за разлику од меса које се за варош грађанима продаје.

в) Ако би остало меса преко требовања и то само мање од 1 вола а одговара каквоћи прописаној овим правилима, то ће се премерити и наплатити по 20 пр. дин. од килогр., и исто маркирати као и остало месо за варош. Овај ће приход од вишка општински контролор завести у ону књигу у коју је навео стоку заклану за државне заводе.

г) Ако би се код ових државних лифераната нашло у дућану немаркирана меса, или цубока, од стоке клане за војску и остале државне заводе, то ће се сматрати као кријумчарско и казнити по чл. XVI ових правила.

д) И ови државни клачи дужни су да плате општини за осветљење и чишћење кланице ову таксу ка и остали клачи.

Чл. XXV.

Добављање меса сировог, сувог и прерађеног и масти са стране, и продавање у вароши, забрањено је, док се не поступи по чл. XXX. и не плати предходно прописна такса.

Чл. XXVI.

Заклата живина, одрта дивљач може се продавати само на пијацама и у продавницама и то пошто лекар најпре изврши преглед и прописана се такса плати општини.

Чл. XXVII.

Кад се год нађе у продавницама месо, било сирово или прерађено или зготовљено у једу, које не би одговарало оној каквоћи која је нужна за здравље т. ј. ако не бу било свеже, добро и дебело, одмах ће се одузети од продавца и поштити а продавац осудити на казну.

ОСМИ ДЕО

Општа наређења

Чл. XXVIII.

Сва жива стока која се дотерује у Београд ради продаје, продаваће се само на оном месту, где буде одредно општински суд. По улицама забрањено је стоку продавати. Ово је нужно за то, да би општински марвени лекар могао прегледати стоку и жигосати ако је здрава.

За лекарски преглед плаћа се следећа такса:

За једног вола или краву, бивола или биволицу 40 пр. дин. За једно теле или свињу 10 пр. дин. За једну овцу козу, јагње или јаре 0.5 пр. дин.

Ову таксу платиће како они који кољу стоку на кланици, било за продају или приватну потребу, тако и они који кољу за војску и остале државне заводе.

Ову таксу продавци који кољу на кланици плаћаће уз упутницу а лиферанци на кланици.

У цели контролисања овог посла штампаће се књига која ће се дати лекару и он ће у исту заводити број и каквоћу прегледане стоке и примљену таксу и у исту књигу записује своје име и презиме овај, чија је стока прегледана и такса наплаћена ако зна писати а ако не зна потписаће га други, али овај онда ставља да га је он потписао и на то се потпише.

Форму ове књиге прописује општински суд.

Чл. XXIX.

У атару општине вароши Београда, козаре — садане не могу постојати.

Чл. XXX.

Месо сирово, суво, прерађено, сланина и маст унесена са стране мора имати лекарско уверење да је од здраве стоке. Унесено месо сирово, суво и прерађено, као и маст и сланина, у атар општине вароши Београда,

мора се пријавити општинском суду, где ће се понова подврћи санитарском прегледу од општинског лекара и кад буде оглашено за људску храну као добро и здраво, моћи ће се продавати само у дућанима и такса наплаћивати и то: за сирово месо од киле 0,20 п. дин, а за суво, прерађено, маст, славину од киле 0,30 динар.

Чл. XXXI

Ова су правила обавезна за сваког оног, који коље стоку у атару београдске општине, а у цели препродаје меса, било као сирово, суво, прерађено или зготовљено у једу итд.

О овоме известиће се грађанство наредбом, а сваки који коље ради препродаје мора се на ова правила потписати, да су му саопштена. Сваки мора имати уверење од општинског суда да је радњу пријавио и за исту дозволу добио. Уверење и ова правила мора изложити у својој радњи на угледном месту.

Члан XXXII

Право надзора да се ова правила тачно врше има општинска власт. Преступнике правила у кругу своје власти узимаће на одговор и казнити општинска власт.

Рад општинског одбора.

LVI. РЕДОВНИ САСТАНАК

12. Новембра 1890.

Председавао члан суда г. Св. Карапешић, чланови одбора: г. г. М. М. Терзибашић, М. Р. Маринковић, К. П. Михаиловић, Ј. Ж. Бурић, Др. М. Т. Лeko, М. Капетановић, Р. Драговић, А. Ј. Одавић, Ф. Васиљевић, В. Димитријевић, С. Азријел, М. Велизарић, Ј. Станковић, Р. Чуљевић, К. В. Михајловић, Р. Петровић, Р. Р. Ђирковић, В. Виторовић, Д. Најдановић, М. Ј. Марковић, А. Шток, В. С. Новаковић, М. Јовановић, Љ. Јовановић, Н. Р. Пововић, С. Д. Милићевић и Г. Бркић.

I.

Пре но што се прешло на дневни ред, прочитан је записник одлука из седнице од 29. пр. мес. и усвојен са овим изменама:

а) код одлуке књ. Бр. 468.

да се ради пробе има саградити калдрма само од оне количине коцака, која је већ превезена и примљена на обади савској а за предају осталих 1000 кубних метара да се допусти рок до пролећа; и

б) код одлуке књ. Бр. 466.

да се изоставе речи «све» и «редовно» почем није реферисано да су у књигу оправака прошле године завођене тачно оправке према одлуци која је о томе постојала.

II.

Поводом примедбе одборника г. Косте Б. Михаиловића, председништво је изјавило да ће грађевинско одељење предузети најстрожије мере да лиферант камена за тротоаре крагујевачке улице што већма ускори предају камена.

III.

Рачуноводство рефериса (СБр. 19240) да је за 31. пр. м. била расписана и V лиценцијација о закупу права на наплаћивање акциса механичког, али на лиценцијацију није дошао нико.

После лиценцијације добивена је понуда (СБр. 16.677) од Антонија Павловића, којом даје 30041.67 дин. аренде годишње а пристаје да право прими за 14 мес. — до 31. дек. 1890.

Налазећи да је и понуда неповољна, почем би општина имала до 5000 дин мање прихода од прошле године; и сходно одлуци из последње седнице, одбор — одлучује: да општина узме наплаћивање акциса у своје руке, а на какав начин да се врши прибирање тога прихода, то да промишле комисија, коју да састави општински суд с тим, да од стране одбора уђу г.г. Коста Б. Михаиловић, Рад. Драговић и Мијаило Јанковић.

IV.

По саслушању реферата да је на другој лиценцијацији за набавку и оправку фењера (СБр. 19349), држаној 7. ов. мес. било два лиценцијанта свега, и од њих дао цену 2380 дин. Симон Ландау, после које није хтео други ни да лиценцира — решено: да се уступи Симону Ландау, према условима лиценцијације, набавка нових и оправка ланашњих светилника уличних, од 1. нов. ове до 31. дек. од год. за 2380 дин. годишње рачунајући.

V.

По саслушању понуде (СБр. 18975) повлашћеника за израђивање сенкруба и помијара, решено: да се понуда усвоји

и продужи рок уговора и закупа до краја ове године; а рачуноводство да распише лиценцијацију да се право изда поново под закуп од 1. Јануара 1891.

КОНФЕРЕНЦИЈА

17. Октобра 1890- године у дворани општинској

на којој је г. Ђока Станојевић професор војне академије држао предавање о томе: којим би — електричним или гасним осветљењем — требало осветлити Београд.

(по стенографским белешкама)

(наставак)

Један пар угљенова у свакој лампи трајао је од прилике 9 сати а више није ни требало. Кад светлост сваке лампе прође кроз углу којом је пламен поклопљен онда има јачину од 880 свећа (којих иде 4 у фунту). За ложење сваке гасне махине троши се на сат 11.5 куб. метара светлећег гаса, дакле за све три 34.5 куб. мет. Израчунато је, да кад би се тај гас одма запалио, не претварајући га у електричност, онда би се добила светлост која би била слабија од оне електричне светлости, коју добијамо кад тај гас претворимо у електрицитет.

Јер, господо, нађено је рачуном, да код лампа сијалица прелази 5% а рад пламених лампа 10% електричне енергије у светлост а сви остали 95% односно 90% утроши се на споредне радње. Кад се још помисли да од енергије која се налази у угљену, којим се прави пара за окретање електричних машина прелази у најбољем случају сама 10% у електрицитет, онда излази да од енергије које има у угљену прелази у електричну светлост код лампа сијалица само 1/2% а код пламених електричних лампа само 1%. Тај је проценат код лоја, зејтина и светлећег гаса још мањи и за то је увек најкорисније за светлост кад се енергија из угљена најпре претвори у електрицитет па тек онда у светлост.

Још се зна да је добијање електрицитета помоћу парних машина јевтиније но помоћу гасних; у примеру који овде цитирамо употребљени су гасни мотори ма да су скупи, јер је таква била погодба.

Лајпцишка улица почев од раскрснице са Фридриховом улицом па даље осветљена је Симесовим регенератив лампама које троше 80 к. м. гаса за сат и дају светлост од 120 нормалних свећа. Јужни део Фридрихове улице осветљен је гасним пламеновима лакареровим који троше 120 к. м. гаса за сат и дају светлост 105 свећа. Северни пак део исте улице осветљен је троцламеним цевима Брејовим које такође троше 120 куб. мет. на сат и дају светлост од 105 свећа. Саменс и Халске тражили су за подизање осветљења (т. ј. за 1900.5 сати) тога дела лајпцишке улице електричном светлошћу, 26.040 марака или 38 фенига (47.5 пр. дин.) на сат. Кад се узме да свака електрична лампа замењује три гасна фењера и да један куб. мет. гаса кошта 13.3 фенига (16.63 п. дин) колико је плаћено за ложење машина, онда ево како стоје све те врсте осветљења за 1 сат:

гасним регенеративним лампама	0.32	марке	=	0.40	дин.
„ Лакареровим	0.48	„	=	0.60	„
„ Брејовим	0.48	„	=	0.60	„
електричним	0.38	„	=	0.475	„

Међу тим ево како стоје јачине појединих осветљења те површине мерене под углом од 30 степена са хоризонтом:

Регенеративне лампе давале су светлост од 360 свећа	
Лакарерове	315
Брејове	315
Електричне	880

Дошло ми је до руку неколико позива разних општина на упис приватних за електрично или гасно осветљење, из којих ћете видети како стоје цене обе те врсте осветљења.

Друштво које експлоатише гасно осветљење у Вел. Кабижи, позива приватне на упис и нуди гасни пламен 10 нормалних свећа за 1·82 крајцаре на сат. У исто време, друштво које осветљава Инсбрук електрицитетом нуди електричну лампу од 10 свећа за 1·75 крајцара на сат, и то још под овим олакшавајућим околностима: ако лампа гори 1500 на годину онда је цена јевтинија за 6%, ако гори 2000 сати онда 8%, а ако гори 3000 сати цена опада за 12%. Код гасног осветљења, горело се више или мање, цене су исте.

На послетку да вам наведем још овај пример који је без сумње најпресуднији у питању које нас занима:

У вароши Теплицу у Чешкој постоји данас гасно осветљење; пошто ове године истиче рок уговору између друштва које гасом осветљава варош и општине, општина је одредила једну комисију која је имала да испита да ли је корисније по општину да задржи гасно осветљење које постоји, или да у место њега уведе електрично осветљење. У августу ове године комисија је поднела свој извештај општини из кога вам цитирамо само ова места:

Продужење уговора са друштвом за гасно осветљење коштало би нашу варош, округло 11.000 форината на годину.

Осветљење општинских зграда коштало би 1950 фор. на годину, а цена осветљења за приватне потрошаче изнело би 2·88 крајцара за сваку лампу и за сат.

Кад би се садање варошко осветљење ојачало са 60 Венамових лампа, онда би варош коштало осим горе поменутих 11.000 фор. и осим 5175 фор. за набавку материјала и намештање ових нових лама, још 2500 фор. годишње.

Свега би дакле коштало општину мало ојачано гасно осветљење, 15450 фор. годишње.

На конкурс за електрично осветљење Теплиц-Шенау-ско друштво нуди се својим актом од 9. Јула 1890 (по нов.) да осветли варош према одређеним условима за 18.594·30 форината на годину.

Ово би осветљење било за 33·3% јаче од гасног.

Приватне би коштало електрично осветљење према пријави; ако приватна пријава у вароши буде мања од 4500 лампа, онда ће коштати једна лампа од 16 свећа $3\frac{1}{4}$ крајцара на сат; ако пријава буде од 4500 до 7000 лампа, онда $2\frac{1}{2}$ кр. а ако је већа од 7000 онда 2 кр. на сат; у сваком случају рачуна се 5 фор. основне таксе за сваку лампу.

Ако би се садање гасно осветљење комбиновало са електричним, увећавши садање гасно осветљење са 30 пламених лампа од по 10 ампера, онда би варошко осветљење стало, 21500 форинти на годину.

Из друге једне понуде (Fürst Claryschen Güter Junction) коштало би електрично осветљење (кад и горње,) 19.078·30 фор. годишње.

Приватни би плаћали $3\frac{1}{2}$, односно $2\frac{2}{3}$ или 2 крајц. на сат и на лампу, поред основне таксе од 6 форинти.

Кад би пак сама варош о свом трошку извела електрично осветљење са 5000 лампа сијалица од по 16 нормалних свећа, и сама га експлоатисала, онда би електрично осветљење улица и цијаца коштало годишње 12000 форинти; и било би $5\frac{1}{2}$ пута јаче по садање гасно осветљење.

Осветљење варошких зграда и позоришта рачунајући да осветљење буде за 33% јаче по на улици коштало би, 2000 односно 4000 форината годишње.

Ако се одма јаве приватни са 3000 електричних лампа, онда ће чиста добит изнети, 12000 фор. годишње, то значи да би се приходом од приватних исплаћивало варошко осветљење.

Поред тога, општина би давала приватнима у Теплицу, струју за једну лампу сијадицу од 16 нормалних свећа за 2 крајцара на сат, а то значи да би приватне коштало осветљење електрицитетом скоро у пола јевтиније по садање гасно осветљење. Јер сада кошта један гасни пламен од 16 нор. свећа кад гори 1000 сати на годину, 38 фор. 40 крајц. годишње, а кад гори 450 сати онда 17 фор. 28 крајц., док би на против једна електрична лампа исте јачине коштала у првом случају 23 фор., а у другом 12 фор. на годину.

И на основу тих података, комисија предлаже општини да постојећи уговор са друштвом за гасно осветљење даље не продужује већ да у место гасног осветљења уведе електрично. —

Ја мислим, да вам се бољи пример са економског гледишта не може навести, који би одговарао приликама у којима се ми налазимо. Као што видите и он као и они напред наведени примери говоре у прилог електричне светлости и са економског гледишта.

Ви ћете можда запитати, кад су тако повољне околности на страни електричне светлости, зашто и остале велике европске вароши не усвајају то осветљење него остају при гасном? — Одговор је врло прост; све те вароши већ имају гасно осветљење и да су са друштвима која их осветљавају направиле уговоре на 50 и 100 година и да све док ти уговори постоје, не могу завести никакво друго осветљење. Веома је поучан пример са Минхеном у том погледу; општина минхенска закључила је уговор са друштвом за гасно осветљење, за врло дуги низ година и за сво то време не може се у Минхену завести електрично осветљење; на против предграђе минхенско Швабинг, у коме није било гаса, осветљено је електрички. Шта више, општина је минхенска тако себи везала раке да не може никакво друго ни гасно осветљење да уведе.

Исти је случај и са Генфом. Општина је те вароши пре неког времена поред постојећег гасног осветљења увела електрично. Друштво које варош осветљава гасом подигло је парницу против општине и општина је парницу на свима судовима изгубила, те је морала, тек заведено електрично осветљење да напусти.

Кад би дакле ма која варош у којој већ има гасног осветљења, хтела да заведе електрично, она би морала према постојећим уговорима да плаћа за гасно осветљење и онда кад би увела електрично; ако општине саме експлоатишу своје гасно осветљење, онда би требало упропастити и напустити цео уложени капитал за гасно осветљење, и утрошити нове исто толике суме на завођење електричног осветљења. Ви ћете признати, да се на такве финансијске жртве ни једна општина не може тако лако решити.

Ето то је главни разлог, зашто све европске велике вароши с места не уводе електрично осветљење, ма да је оно боље. Па и поред тога, видимо где богатије општине, као што су париска, берлинска, лондонска, римска и т. д. осветљавају по неку улицу електрицитетом, плаћајући у исти мах и гас, који у тим улицама не троше.

Код нас стоји та ствар са свим другојаче. Ми немамо никаквог осветљења, и за то је нама лако да усвојимо ма које. Наша општина нити има обавеза спрам икога нити је уложила сама какве капитале које не би могла жртвовати.

Пре него што завршим, оћу да скренем вашу пажњу на једну околност на коју сваки за сад не помишља. Усвојили ви гасно или електрично осветљење, немојте очекивати да вас оно онолико кошта, колико на пример у Паризу, Берлину, Брислу итд. Замислите да је кроз улицу кнеза Мијајла и Теразије, проведена или главна гасна цев или главни електрични кабел; из те главне цеви или кабела одвајај се на једну и другу страну споредне цеви или жице за поједине куће. Трошак који се око тога учини исти је, па било да су куће од једног или два спрата било да су од пет или шест спратова; то значи, рачвање гаса или електрицитета коштаће исто толико па било да се у приватним кућама зацали по две или три лампе (било гасне или електричне) као што је то махом код нас случај, било да их у свима спратовима гори 50 или 100. Ви сте међу тим видели да је осветљење у толико јевтиније у колико је број лампа већи па за то ће код нас и гасно и електрично осветљење коштати скупље, по у каквој другој већој, а нарочито мање развученој и насељенијој вароши.

Кад и ту ствар узмемо у обзир изгледа да електрично осветљење мора код нас коштати јевтиније од гасног, јер највећи трошак код гасног осветљења пада на металне цеви, које се морају закопати у земљу, а код

електричног осветљења сво гранање струје кроз варош може се извршити жицама, које се као и обичне телеграфске жице могу проводити кроз ваздух. А сваки ће признати да много мање стаје ваздушно спровођење две жице са Калимегдана на Енглезовац но што стаје велика метална цев и њено намештање кроз земљу. —

Из свију досадањих упоређења гасне и електричне светлости са економског гледишта, можемо извести само један закључак: *да је под иначе једнаким условима електрично осветљење јефтиније од гасног.*

Хигијена је од свију предложених врста вештачког осветљења изабрала електрично; и избор економије пао је на електрично осветљење. Према томе знам, да ћу с мирном савешћу одговорити и савременој науци и напретку за којим треба сви да тежимо, и коме треба сви да спремамо терена и у нашој општини и у нашој држави, ако вам препоручим електрично осветљење за варош Београд. (Збор се одазва са: Живео говорник).

ДОПИСИ ГРАЂАНА

14. Новем. 1890.

У допису од 1. окт. о. г. изнесене су кратке напомене о томе да би ваљало обратити што потпунију пажњу да се без оклевања уређују они односи локални, којима не стоје препреке на путу. Данас да се дотакнемо друге стране питања, које је повод допису.

Од како је истакнута на дневни ред потреба преуређења еснафа, прошло је већ много, али на жалост ни де данас није још урађено ништа да се то питање, које је несумњиво од врло великог значаја, једном и приведе своје крају, те да кругови рада: заната и трговина, добију специјалне основе, на којима ће се радње моћи правилније развијати.

Ваља признати да питање о преуређењу еснафа има својих особитих тешкоћа, и да је потребно одиста свестрано проучити постојеће односе, довести их у сагласност и поделу рада извести тако, како ће нови поредак донети све оне користи на које се рачуна.

И баш за то не би требало ни мало оклевати да се приступи тој одавна захтеваној а толико потребној реформи.

Па ипак, проћи ће можда још доста, докле се не скине са дневног реда еснафско питање. И у колико се може мислити да ће рок тај бити дужи, у толико је потребније да се бар приликама које постоје, поклавна нужна пажња и да се не допушта оно што стоји у противности са законим одређењима која данас важе.

Еснафско питање на првоме је месту позваност трговачко-занатлијског одбора. Њему припада да се брине за очување интереса трговачко-занатлијских, и да предузима све оно што би могло бити од користи. Али исто тако и локална власт не сме занемаривати и допуштати да се избегава онај поредак који природа ствари одређује. На против спада јој у дужност да се стара, и има начина уредити, да се бар извесне радње воде онако како ја више интереси, често здравствени, најпре ишту, а како неће читави редови грађана трпети штету само с тога, што немају потребне заштите.

Да узмемо за пример еснаф кафанско-механски. Грађани који припадају њему и воде своје радње прописно, трпе огромне штете с тога, што други противно јасним прописима, чиве злоупотребе и крчме вино и ако на то немају права. Они први подносе огромне кафанске кврије и нарочите порезе, а други — по дућанима крчме вино.

Такав је исти случај са гостионицама и млекарницама. Место да се у овим последњим продаје само млеко, сир, кајмак и т. д., оно су млекарнице постаде гостионице. Међу тим лако је појмити да је правилније и наметније да млекар продаје млеко, а куварице да продају јело.

Тада би број млекара, разуме се, био мањи али би се продавало боље млеко, и лако би било контролисати и одржавати санитарске мере. Други пак били би кувари и готовили би јело, те би се на тај начин издвојиле куварице, у којима би се могли да хране они који данас посећују млекарнице.

Нико пак не би трпео штете. Једни би радили с једним, други с другим, а добил би се, као што је речено, то, што би обе врсте радње биле боље и морале би се придржавати

санитарних прописа, на које се данас не пазу много по њима. Нека се лакше зна ко продаје пиће, ко млеко и сир, ко јело итд. Само на тај начин млекарни ће снаблевати своје радње добрим млеком, кувари ће пазити какво је јело, а механиције неће трпети штете што крчми пиће онај који не води ту радњу, не плаћа велику кврију и у толико више зарађује на штету другог.

Нова еснафска уредба без сумње ће садржавати тачна одређења шта коме еснафу припада па ће и ово, чега се дотакосмо, регулисати. Али дотле и данас зависи само од локалне власти, хоће ли и даље остати мешавине и по оним радњама, за које би се то најмање смело допуштати.

Д.

ОПШТИНСКЕ ВЕСТИ

Засебно издање. Предавање о електричној светлости, које је у конференцији одбора општинског држао г. Ђока Станојевић, отштампанаће се по стенографским белешкама и у засебне књижице, заједно са целом дебатом, која се је водила у тој конференцији.

Ово јављамо ради оних који су накнадно тражили бројеве од како у листу излази стенографски извештај са конференције.

Треба доставити. Услед промене повлашћеника за извозњу ђубрета догодиле су се многе неуредности, и по појединим домовима није извежено ђубре на време.

Да се отклоне у будуће неуредности, предузете су мере, али на случај да се ипак догоди да повлашћеници који дом прескоче, треба одмах чинити доставу одељку, као што је објашњено у белешци рубрике „Гласник суда и одељака општинских.“

До краја године. Повлашћеник за испрашљивање сенкруба и помијара остаће исти, до краја ове године, јер је дотле продужен уговор са данашњим повлашћеником.

Нису ни таксе мењане; и повлашћеник дужан их је показати, у овереној књижици општинскога Суда, кад ко затражи.

Седница. Одбор општински држаће сутра, у 5 час. по подне свој редовни састанак, на коме ће се решавати преостали предмети из последње седнице.

(Акцис). У последњој својој седници Одбор је решио да општина узме у своје руке наплаћивање акциса механско-кафанског, почем је и уста лицитација испала неповољно.

Изабрана је комисија од одборника и грађана да одреди начин како ће се наплата вршити, па да буде олакшице и за Суд и за оне који акцис плаћају.

Г Л А С Н И К ОПШТИНСКОГА СУДА И ОДЕЉАКА

(Дозволе) До сада продавао је по улицама и јавним местима књиге, новине, бозу алву, шећерлеме и друге артикле, ко је хтео. Од сада то више не може бити. Сваки продавалац мора се обратити суду овоме за дозволу. Ко се ухвати да без одобрења ма шта продаје биће кажњен по закону. И господари биће одговорни, с тога их опомињемо да што пре своје мање пријаве и за њих изишту дозволу.

(Викање улицом забрањено) Продавцима салена, бозе, млека пекарије, новина итд. забрањено је викање улицом, јер својом виком досађују грађанству. Иступници казниће се према тач. 2. §. 360 крив. закона затвором од 1—3 дана или у новцу до пет талдира.

(Нови закупници) Од 1. Новембра о. г. узели су под закуп извозњу ђубрета ова лица:

- за квартал варошки Атанасковић и Ђорђевић;
- за квартал теразијски: Риста Дамњановић;
- за квартал савамалски: Атанасковић и Ђорђевић;
- за квартал врачарски: Тома Спасић;
- за квартал дорђолски: Тодор Лазаревић; и
- за квартал палилуски: Тома Спасић.

За сваку неуредност закупаца поднашаће се тужба дотичним одељцима

(Отпочео радити). Истражни судија за варош Београд отпочео је радити. Све жалбе против пресуда одељака управљаће се од сада нему.

Ово се јавља грађанству ради знања и управљања.

(Опомена). Многе и многе кафане и меане немају с поља фењер, него ноћу у прозору светлуца каква прљава лампица која се брзо угаси. То не сме бити. Према постојећој наредби свака кафана, гостионица или механа мора имати с поља фењер на греди, као што су општински фењери. Ко неће да буде кажњен нека поступи по овоме

(Нађено) једно прасе бело, женско, два месеца старо, нађено је у парку на великој пијаци. Сопсвеник истог има се пријавити одељку варошко дунавском.

У савамали нађена је једна дозвола за продавање симита, баја бурека и пењерлија. Гласи на име Рафаила Сиљановића из Кичева.

Обратити се ваља одељку теразиско-савамалском.

Разне општинске лицитације.

Путем јавног надметања, издаће општина београдскт:

19. Новембра

Право на продају песка са Дунава за време од 1. Новембра 1890. до 31. Децембра 1891. године.

22. Новембра

Права на „Тамис“: туцање и продавање туцане кафе. — За време од дана одобрења лицитације до 31. Децембра 1891. год.

24. Новембра

Земљиште у Венецији између Краљеве баште, жељезничког пута, Саве, па до шанца код војеног магацина, за време дана одобрења лицитације до 31. дек. 1896 год. које има простор од 74360 квадратних метара.

27. Новембра

Земљиште испод војног сењака, крагујевачког друма и пута поред Вшетечка. за време од дана одобрења лицитације до 31. децембра 1896 год. које има простора од 117.200 квадратни мет.

29. Новембра.

Плац постојећи у жељезничкој улици сирам Балукчића, за време од одобрења лицитације до 31. децембра 1893 године.

4 Децембра.

Набавку олова потребног за маркирање меса на општинској кланици за време од дана одобрења до 31. дек. 1891 год.

8 Децембра.

Право на чишћење нужника, помијара и стрводерски посао за време од 1 јануара до 31 децембра 1891 године.

Кауција у 800 дин. полаже се у новцу или државним папирима.

Све ове лицитације држаће се у рачуноводству суда општине београдске, од 8 до 12 пре, и од 2 до 5 сати после подне у које ће се време и закључити Услови свију ових лицитација могу се видети у рачуноводству, пре а и на дан лицитације.

Из Суда Општине вароши Београда 15 новембра 1890. СБр. 141.15.

Грађевинске лицитације.

На дан 26. т. м. од 2 до 5 сати после подне, држаће се у грађевинском одељењу суда општине вароши Београда, јавна усмена лицитација за откопавање земље у „каторској“ улици.

Кауција 400 дин. у готовом новцу или у државним папирима.

Ближи услови, предрачун и план попречних профила, могу се видети у грађевинском одељењу сваког радног дана у време канцеларијско.

Од стране суда општине вар. Београда 13 новембра 1890 године ГБр. 1402.

Београдске лицитације.

а.) Управа вар. Београда (кварт савамалски) држаће лицитацију 26. новембра т. г. за сечу дрва.

Услови у кварту.

Кауција по закону.

б.) Дирекција срп. држ. жељезнице Потребује 4000 клр. говеђег лоја за илућу 1891, год.

Писмене пријаве примаће дирекција до 22. нов. т. год. са пристајањем на услове прописане за то у „Српским Новинама“ рр. 246. (у прилогу).

в.) Поштанско-телеграф. одељење мин. нар. прив. одредило лицитацију за 20. нов. тек. го. ради набавке 1500 комада телеграфских стубова.

Услови у „Срп. Нов.“ бр. 246 у прилогу.

Кауција 100 дин.

г.) Дирекција срп. држ. жељезница. Потребује 40.000 килогр. петролеума за 1891 год. Писмене понуде примаће дирекција до 24. нов. тек год. са пристајањем на услове прописане за то у „Срп. Нов.“ бр. 246 у прилогу.

д.) Краљ. срп. држ. жељезница Потребује 100 вагона. Писмене понуде примаће дирекција до 10 дек. т. г. са пристајањем на услове прописане за то у „Срп. Нов.“ бр. 244.

БЕОГРАДСКА ПИЈАЦА

Од 7. до 14. Новембра закључно прешло је преко општинских кантара:

ТЕЖИНА	Ч е г а	100 к.	ТЕЖИНА	Ч е г а	100 кр. про-
		просе-			цена
КИЛОГР.		чна	КИЛОГР.		цена
		дина.			дина.
	Брашна пшенич.	—	650	Сламе . . .	2—
135	Брашна кукуруз.	11—		Воска . . .	
80.813	Пшенице . . .	13-40	1457	Џајмака . . .	122
24.083	Кукуруза . . .	9-60		Коре брезове	—
16.149	Ражи . . .	12-50	489	Сира . . .	80—
	Крупника . . .	—		Доја топљена	100
11.378	Јечма нова . . .	11-20	12299	Коже сирове .	—
66 780	Овса . . .	12-30		Катрана . . .	—
4 679	Јабучка . . .	20—		Црева урађена	—
3088	Пасуља . . .	25—		Папrike алове	90—
199 2	Кромпира нова	8-50	41171	Свиња дебелих	73—
	Крушака . . .	—		Ораових труп.	—
3754	Црна лука . . .	6—		Сува меса . . .	
128	Бела лука . . .	52—	23660	Креча . . .	3.40
59148	Ораја . . .	29—	10.000	Цемента . . .	—
	Грожђа . . .	—		Купуса кисела	—
24714	Воћа разна . . .	30—		Камена проста	—
	Шљива сирових	—	309.620	Дрвен. разне .	—
103.140	Шљива сувих . . .	56-50	170.216	Вина црна . . .	30—
400	Масти . . .	115		Ракије ком. меке	—
25.840	Сена . . .	4-50	8.444	Ракије шљ. меке	45—

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА.